

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Конституційного, адміністративного та трудового права

(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Доктрина прав людини

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Право
(назва освітньої програми)

Спеціальність: 081 – Право
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 08 – Право
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: Доктор філософії
(назва ступеня вищої освіти)

м. Запоріжжя, 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Доктрина прав людини, вибірково
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Викладач	Максакова Руслана Миколаївна, д.ю.н., професор, завідувач кафедри конституційного, адміністративного та трудового права
Контактна інформація викладача	061 769 86 09 телефон викладача 099 308 80 83 E-mail викладача maksakovaruslana@gmail.com
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Згідно з розкладом занять – https://zp.edu.ua/yurydychnyy-fakultet ; дистанційне навчання – https://moodle.zp.edu.ua/ відеоконференції на платформі Zoom – Ідентифікатор конференції: 229 311 5210 Код доступу: rQ7zGT; (https://us04web.zoom.us/j/2293115210?pwd=Q1RTV3Fhd3lVYmp1MUNENjBoQT09)
Обсяг дисципліни	90 годин / 3 кредити, розподіл годин (лекції 14 годин, семінарські 14 годин, самостійна робота 60 годин), вид контролю – залік
Консультації	Згідно з графіком консультацій – https://zp.edu.ua/yurydychnyy-fakultet
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізити – фундаментальні, спеціальні та галузеві юридичні дисципліни, зокрема: Теорія держави і права, Конституційне право України, Конституційне право зарубіжних країн; постреквізити – дисципліна «Доктрина прав людини» сприятиме виконанню власного якісного наукового дослідження, результати якого повинні ґрунтуватися на науковому правовому підґрунті, що матиме теоретичне та практичне значення у галузі права, а також забезпечить інтелектуальний і соціальний розвиток особистості.	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
Дисципліна «Доктрина прав людини» охоплює узагальнені проблеми теорії та практики, міжнародного, європейського і національного права у сфері прав людини. Зміст дисципліни передбачає ознайомлення з узагальненими проблемами теорії та практики, міжнародного, європейського і національного права у сфері прав людини. Передбачено вивчення теоретичного аналізу доктрини прав людини, загальноприйнятих та альтернативних концепцій, особливостей підходів до прав у різних правових системах. Особливу увагу в процесі вивчення дисципліни приділено практиці реалізації і захисту прав людини, включно з основними стандартами і механізмами захисту. Зміст дисципліни	

передбачає збалансоване доктринальне вивчення матеріалу з елементами case study та art study, зокрема, вивчення модельних справ ЄСПЛ та інших міжнародних і національних судів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні отримати такі компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності: ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері права на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору;

додаткові загальні компетентності: ЗК. Здатність до пошуку, систематизації, критичного аналізу, оброблення, оцінки та синтезу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності: СК 1. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей. СК 5. Здатність виокремлювати, систематизувати та аналізувати актуальні проблеми, пов'язані з творенням, реалізацією та застосуванням права, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах. СК 6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності. СК 7. Здатність здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації. СК 8. Здатність розробляти проєкти нормативно-правових та правозастосовних актів, здійснювати експертну діяльність та надавати висновки спеціаліста у сфері права; СК10. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них механізми розв'язання;

додаткові фахові компетентності: СК. Здатність керуватися засадничими доктринами юридичної науки при здійсненні дисертаційного дослідження.

Очікувані програмні результати навчання: РН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій. РН 3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права. РН 4. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів. РН5. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики. РН 6. Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці. РН 8. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проєкти, які дають можливість створити нове цілісне знання, законопроєктну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з врахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів. РН 10. Готувати правові висновки, пропозиції

та рекомендації за результатами правового дослідження; додаткові очікувані результати навчання: РН. Встановлювати загальні закономірності і тенденції розвитку правових явищ, надавати науково-обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення національної правової системи. РН. Вміти застосовувати концептуально-методологічні знання про сутність суспільних явищ для аналізу проблем в тій чи іншій галузі науки. РН. Здатність до постійного самовдосконалення та саморозвитку.
4. Мета вивчення навчальної дисципліни
Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії системи знань, вмінь та навичок в сфері прав людини, надання цілісного уявлення про права як засадничу цінність та правовий стандарт сучасного суспільства й практично значущу категорію, забезпечену правовим захистом.
5. Завдання вивчення дисципліни
Основними завданнями навчальної дисципліни «Доктрина прав людини» є формування у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії: 1) системних знань щодо теоретичних основ прав людини, основних доктрин і принципів, змістовних та інституціональних аспектів прав; 2) вміння аналізувати та розв'язувати практичні справи в сфері прав людини та правозахисної діяльності, використовувати універсальні та регіональні механізми захисту прав, враховувати особливості національного механізму забезпечення та захисту прав людини, застосовувати практичні навички на прикладах судових справ з огляду на розуміння прав людини як безпосередньо діючого права; 3) високих моральних якостей на підставі уявлення про права людини як загальносвітової цінності.
6. Зміст навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1. Доктринальне розуміння змісту прав людини та механізм їх захисту. ТЕМА № 1. Теорія прав людини Концепція прав людини: історія виникнення, утвердження на загальносвітовому рівні та закріплення у правових актах. Основні напрями розуміння прав. Права людини як її певні можливості; вимоги; основоположні потреби індивіда; його природні властивості; надбання; специфічна форма існування моралі. Цінність прав людини. Проблеми універсальності прав людини. Категоризація прав людини, її критерії та значення. Фундаментальні права. Індивідуальні та колективні права людини. Права окремих груп. Права «народів». Обмеження прав людини. Гарантії прав людини, їх види та система. Механізми реалізації та захисту прав людини, універсальні та регіональні. Права людини та недержавні агенти їх забезпечення та захисту. ТЕМА № 2. Універсальний каталог прав людини Інституалізація прав людини як юридичної категорії. Основні міжнародні документи щодо прав людини. Універсальний рівень визнання та захисту прав людини. Категорія «міжнародне право прав людини». Роль ООН у утвердженні прав людини. Основні органи та структури ООН, що становлять основу універсального механізму захисту прав людини. Офіс Верховного комісара ООН з прав людини. Рада ООН з прав людини. Міжнародний суд ООН. Міжнародний кримінальний суд та його повноваження за Римським статutom (1998). Основні міжнародно-правові договори ООН у сфері прав людини. «Квазі-судовий» захист прав людини у межах ООН. Юрисдикція Комітетів ООН у галузі прав людини (моніторингових органів ООН). Думки та загальні коментарі (загальні рекомендації) Комітетів ООН у галузі прав людини, їх юридична природа та можливість застосування в правозахисній практиці. Обмеження прав людини: допустимість та критерії. Абсолютні права, права, які підлягають обмеженню, змістовно «зважені» права. Особисті (громадянські) та політичні, соціальні, економічні, культурні права людини: проблема «пріоритетності» та неподільності прав людини.

Новітні права: дискусійні питання. Біоетика, генна інженерія та репродуктивні права. Права людини та вичерпні природні ресурси (право на воду, повітря). Права людини та інформаційно- комунікаційні технології.

ТЕМА № 3. Права людини в європейській юриспруденції

Праворозуміння та права людини. Генеза прав людини у теоретичній та практичній європейській юриспруденції. Права людини, верховенство права та демократія як основоположні цінності європейського публічного правопорядку. Верховенство права: доктрина, принцип, інститут. Елементи верховенства права. Загальні принципи європейського права щодо прав людини. Справедливість, рівність, свобода, гуманізм і права людини. Правова визначеність і права людини. Пропорційність і права людини. Розумність і права людини. Права людини та «держава, керована верховенством права».

Особливості захисту прав людини у межах Ради Європи, ОБСЄ, ЄС. Хартія основних прав Європейського Союзу. Захист прав людини у Європейському Союзі.

ТЕМА № 4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та Європейський суд з прав людини як механізм захисту прав

Розуміння Конвенції, протоколів до неї та ЄСПЛ як єдиного механізму. Принципи тлумачення та застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та протоколів до неї, еволюція змісту цих документів. Динамічна інтерпретація Конвенції. Ефективне та автономне тлумачення. Право на справедливий суд. Звернення до Європейського суду з прав людини.

Структура, компетенція та порядок функціонування ЄСПЛ. Практика ЄСПЛ як джерело права. Особливості рішень ЄСПЛ та їх виконання. Пілотні рішення, значення й перспективи. Реформування конвенційної системи захисту прав людини.

Проблемні питання виконання рішень ЄСПЛ в окремих державах. Застосування Конвенції та практики ЄСПЛ як джерел права України.

Змістовий модуль 2. Зобов'язання в сфері прав людини та правозахисна діяльність.

ТЕМА № 5. Зобов'язання держави і бізнесу в сфері прав людини.

Зобов'язання держави в сфері прав людини.

Концепція зобов'язань держави, її сутність та розвиток. Види зобов'язань держави щодо прав людини. Межі розсуду держави в питаннях захисту прав людини.

Обмеження прав людини: міжнародні та національні вимоги. Допустимі обмеження прав людини за міжнародними стандартами прав людини в системі ООН (Загальна Декларація прав людини, Міжнародний Пакт про громадянські і політичні права, Міжнародний Пакт про економічні, соціальні і культурні права). Підстави обмежень прав людини: охорона державної безпеки, громадського порядку, здоров'я, моральності населення, прав і свобод інших.

Припустимі межі втручання держави у здійснення прав людини: втручання у випадках, «передбачених законом», їх легітимна мета, «необхідність в демократичному суспільстві», пропорційність обмеження прав чи свобод та легітимної мети, що переслідується.

Особливості негативних і позитивних зобов'язань держави. Пропорційність та необхідність застосованих засобів у демократичному суспільстві. Проблеми відповідальності та отримання компенсації від держави за порушення прав людини.

Зобов'язання бізнесу в сфері прав людини

Права людини, етика та бізнес. Основні проблеми у сфері бізнесу та прав. Підходи до регулювання зобов'язань бізнесу. Свобода підприємництва. Стандарти ведення підприємницької діяльності. Право власності. Право на працю, справедливі умови праці, рівну оплату за рівноцінну працю.

Роль бізнесу у захисті прав людини. Крайці практики поваги до прав людини з боку бізнесу.

Вплив діяльності транснаціональних корпорацій на права осіб і груп. Керівні принципи щодо бізнесу та прав людини. Соціальне підприємництво та реалізація прав людини.

ТЕМА № 6. Національні засоби захисту прав людини

Утвердження прав людини в Україні. Права людини в Конституції України. Рішення Конституційного Суду України, які найбільше вплинули на реалізацію та захист прав людини в національній правовій системі. Рішення Верховного Суду, знакові для захисту прав людини. Судові та позасудові гарантії та засоби захисту прав. Інституційні елементи механізму

захисту прав людини. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини та специфіка його діяльності.

Ефективність національних механізмів в сфері прав людини. Реформування національної правової системи в галузі забезпечення та захисту прав людини. Правозахисні організації на національному рівні та їх вплив на права людини в Україні.

Питання обмеження прав людини у національній правовій системі: порівняльний вимір. Обмеження прав людини в умовах воєнного та надзвичайного стану. Права людини і питання національної безпеки.

ТЕМА № 7. Особливості утвердження прав людини та правозахисної діяльності в окремих зарубіжних країнах

Велика Хартія вольностей: про права і свободи особи та про правосуддя, її вплив на сучасну доктрину прав людини та практику правозахисту. Декларація незалежності США, Конституція США та Біль про права: їх роль у юридизації ліберальної доктрини прав людини. Французька Декларація прав людини та громадянина, її основні принципи, вплив на сучасне міжнародне та національне право у сфері прав людини. Права людини у сучасних конституціях держав. Тенденції та особливості закріплення прав людини на конституційному рівні у державах зі сталими демократичними традиціями та країнах «молодої демократії».

Альтернативні концепції прав людини. Права людини в традиційній правовій сім'ї. Права людини в релігійній правовій сім'ї. Іслам і права людини.

Регіональні механізми захисту прав людини: загальний огляд міжамериканської, азійської, африканської системи правозахисту. Міжамериканський суд з прав людини. Права людини у практиці Верховного Суду США. Африканський суд з прав людини і народів.

ТЕМА № 8. Права людини в умовах конфліктів

Допустимі обмеження прав людини в умовах конфліктів. Захист прав під час цивільного конфлікту. Громадянська війна. Захист прав під час військового конфлікту. Збройна агресія, відсіч та стримування. Право на спротив. Права людини в умовах міжнародних та неміжнародних конфліктів.

Питання юридичної належності та фактичного контролю над територією конфлікту. Право на життя в умовах збройних конфліктів.

Зобов'язання держави в сфері прав людини під час конфлікту та у постконфліктний період. Транзитивна юстиція. Доктрина відповідальності щодо захисту.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1,2	Тема 1. Теорія прав людини	Лекція, семінарське заняття	2/2
3,4	Тема 2. Універсальний каталог прав людини	Лекція, семінарське заняття	2/2
5,6	Тема 3. Права людини в європейській юриспруденції	Лекція, семінарське заняття	2/2
7,8	Тема 4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та Європейський суд з прав людини як механізм захисту прав	Лекція, семінарське заняття	2/2
9,10	Тема 5. Зобов'язання держави і бізнесу в сфері прав людини.	Лекція, семінарське заняття	2/2
11,12	Тема 6. Національні засоби захисту прав людини	Лекція, семінарське заняття	2/2

		заняття	
13,14	Тема 7. Особливості утвердження прав людини та правозахисної діяльності в окремих зарубіжних країнах	Лекція, семінарське заняття	2/2
15	Тема 8. Права людини в умовах конфліктів	Семінарське заняття	2

8. Самостійна робота

Теорія прав людини – 6 годин

Універсальний каталог прав людини – 6 годин

Права людини в європейській юриспруденції – 6 годин

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та Європейський суд з прав людини як механізм захисту права – 6 годин

Зобов'язання держави і бізнесу в сфері прав людини – 12 годин

Національні засоби захисту прав людини – 6 годин

Особливості утвердження прав людини та правозахисної діяльності в окремих зарубіжних країнах – 6 годин

Права людини в умовах конфліктів – 12 годин

Консультативна допомога □ 2 год. на академічну групу.

Контрольні заходи: залік.

Консультативна допомога здобувачу вищої освіти надається у таких формах:

– особиста зустріч викладача і здобувача вищої освіти за графіком консультацій <https://zp.edu.ua/kafedra-kryminalnogo-cyvilnogo-ta-mizhnarodnogo-prava> (не менш ніж 2 години на тиждень або за попередньою домовленістю);

– відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) (один раз на 2 тижні);

– листування за допомогою електронної пошти maksakovaruslana@gmail.com (у форматі 24/7 кожного дня);

– відеозустріч, аудіоспілкування або повідомлення у сервісі Telegram, або Viber (за графіком консультацій викладача);

– спілкування по телефону (за графіком консультацій викладача).

9. Система та критерії оцінювання курсу

У процесі викладання навчального курсу «Доктрина прав людини» використовуються такі засоби оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів:

– **тестові завдання** – для контролю понятійно-термінологічних знань з кожної теми навчального курсу;

– **завдання для семінарських занять** – як засіб поточного контролю знань, вмінь та навичок студентів і, відповідно, виявлення ступеня сприйняття, засвоєння та критичного розуміння ними навчального матеріалу з дисципліни;

– **модульні контрольні роботи** – як засіб рубіжного контролю знань, вмінь та навичок студентів, що спрямований на перевірку засвоєння отриманих знань за певний обсяг розділу (модулю) курсу;

– **індивідуальне навчально-дослідне завдання** – письмова реферативна дослідна робота, яка показує здатність студента до наукового пошуку та рівень критичного осмислення набутих ним знань, вмінь та навичок їх узагальнення в рамках конкретної проблеми;

– **залік** – як засіб визначення рівня змісту узагальнених знань студентів за весь період навчання з дисципліни, вміння застосовувати їх у тій чи іншій сфері практичній діяльності.

Критерієм успішного підсумкового оцінювання навчання студента є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом засвоєння навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних показників, котрі у формалізованому вигляді знаходять відображення в числовій (рейтинговій) шкалі. Таких порогових рівнів три:

1. Підсумкова оцінка з першого модулю (Ом1), яка складається з поточної оцінки за 4 семінарські заняття (4 x 20=80 балів) та модульну контрольну роботу у вигляді тестового

завдання (20 балів), тобто $O_{M1} = O_{сем} + O_{мкр1} = 80 + 20 = 100$.

2. Підсумкова оцінка з другого модулю (O_{M1}), яка складається з поточної оцінки за 4 семінарські заняття ($4 \times 20 = 80$ балів) та модульну контрольну роботу у вигляді тестового завдання (20 балів), тобто $O_{M1} = O_{сем} + O_{мкр1} = 80 + 20 = 100$.

3. Підсумкова оцінка за залік: $O_3 = (1_n + 2_n + 3_n) \times 1,7 = (20 + 20 + 20) \times 1,7 = 100$

Загальна підсумкова оцінка за семестр, визначається за формулою:
 $O_{заг. підс} = O_{M1} + O_{M2} + O_3 / 3$

Поточна аудиторна та самостійна робота								Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					$\frac{100+100+100}{3} = 100$
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		T1-8
100				100				100	100

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Пояснення	Для заліку
90 – 100	позитивні оцінки	зараховано
85-89		
75-84		
70-74		
60-69		
35-59	незадовільні оцінки	не зараховано
1-34		

10. Форми і методи контролю

Метод навчання – взаємопов'язана діяльність викладача та аспіранта, спрямована на засвоєння аспірантами системи знань, набуття умінь і навичок, їх виховання і загальний розвиток. Метод навчання є способом керівництва пізнавальною діяльністю аспірантів, що має виконувати три функції: навчальну, виховну та наукову.

Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний. Аспіранти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник в «готовому» вигляді. Аспіранти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в межах репродуктивного (відтворюючого) мислення. Цей метод знаходить широке застосування для передачі великого масиву інформації.

Репродуктивний метод. Діяльність аспірантів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписами, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях. Організовується діяльність аспірантів за кількарізним відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, практичні завдання, програмований контроль, різні форми самоконтролю. Застосовується у взаємозв'язку з інформаційно-рецептивним методом (який передуює репродуктивному).

Метод проблемного викладу. Науково-педагогічний працівник до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів. Показує спосіб вирішення поставленого завдання. Спосіб досягнення мети – розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. Аспіранти стають свідками и співучасниками наукового пошуку, не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки науково-педагогічного працівника.

Частково-пошуковий, або евристичний, метод. Полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Пошук рішення відбувається під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення здобуває продуктивний характер. Процес мислення поетапно направляється й контролюється педагогом або самими аспірантами на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками. Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах і колоквіумах.

Дослідницький метод. Проводиться аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу. Аспіранти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри, виконують інші дії пошукового характеру. Завдання, які виконуються з використанням дослідницького методу, повинні містити в собі всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановку завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес розв'язання завдання). У цьому методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності. Навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження.

Дискусійні методи. Елементи дискусії (суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення й навіть перебільшення протиріч в обговорюваному змістовному матеріалі) можуть бути використані майже в будь-яких організаційних формах навчання, включаючи лекції. Дискусійні методи виступають як засіб не тільки навчання, але й виховання.

Метод моделювання. Моделювання педагогічних ситуацій – це створення таких ситуацій-моделей, де реальні об'єкти замінюються символами і взаємовідносини між учасниками діяльності складаються не природно, а організовані спеціально під керівництвом викладача, тобто штучно.

Метод дистанційного навчання. Підготовка презентацій, самостійне опрацювання відеолекцій, виконання тестових завдань.

11. Інформаційне забезпечення курсу

1. Тексти (конспект) лекцій з дисципліни «Доктрина прав людини» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії права / Укл. Р.М. Максакова. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua>

2. Робоча програма з дисципліни «Доктрина прав людини» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії права / Укл. Р.М. Максакова. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua>

3. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Доктрина прав людини» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії права / Укл. Р.М. Максакова. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua>

4. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Доктрина прав людини» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії права / Укл. Р.М. Максакова. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua>

5. Конституція України від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

6. Конституція України: Науково-практичний коментар / [редкол.: В. Я. Тацій (голова), О. В. Петришин (відп. секретар), Ю. Г. Барабаш та ін.]. – [2-е вид., перероб. і доп.]. – Харків: Право, 2011. – 1128 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/r61.pdf>

7. Конституція України у судових рішеннях / М.П. Орзіх, А.А. Єзеров, Д.С. Терлецький. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 432 с. . [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://hdl.handle.net/11300/5590>

8. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина: навч. посіб. / В. В. Молдован, Л. І. Чулінда; - К.: «Центр учбової літератури», 2021. - 206 с.

9. Рабінович П.М., Хавронюк М.І. Права людини і громадянина : Навчальний посібник. - К.: Атіка, 2004.- 464с.

10. Доктрина та практика захисту прав людини : навчальний посібник / Ю. С. Разметаєва. – Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. – 364 с.
11. Права і свободи людини і громадянина в Україні (доктрина Європейського суду з прав людини і Конституційного Суду України): навчальний посібник / заг.ред. Мартиненка П.Ф., Кампа В.М. — К., 2013. — 376 с.
12. Бехруз Х. Н., Грушко М. В., Мануїлова К. В., Федорова Т. С. Сучасна концепція прав людини: європейське праворозуміння : навч.-метод. посіб. [Електронне видання] / Х. Н. Бехруз, М. В. Грушко, К. В. Мануїлова, Т. С. Федорова ; НУ «Одеська юридична академія. – Одеса : Фенікс, 2023. – 143 с. // URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/23475>
13. Основні права людини: німецько-український правовий вимір : монографія / за ред. Мельника Р. С. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 404 с.
14. Офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ombudsman.gov.ua/>
15. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України // <http://www.rada.gov.ua/>
16. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
17. Офіційний веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського // <http://www.nbuv.gov.ua>
18. Бібліотека конституційного права : <https://ccu.gov.ua/library>
19. Інформаційна платформа сайт «Конституціоналіст» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://constitutionalist.com.ua/>

12. Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю; посилання в письмових роботах на джерела інформації у разі використання чужих ідей, розробок або тверджень; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності і джерела інформації. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел або списування є неприпустимим. Виявлення ознак академічної недоброчесності в будь-якій письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахування викладачем. Докладно види порушень академічної доброчесності та види академічної відповідальності зазначені в Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» від 29.06.2021 р. https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf.

Політика щодо відвідування аудиторних занять (особиста присутність здобувача вищої освіти):

Аспірантам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність аспіранта, а також виконання завдань, які здатні сформувати загальні та фахові компетентності. Самостійну роботу аспірант може виконати у системі дистанційного навчання (<https://moodle.zp.edu.ua/>) з подальшим захистом. За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять та завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання (сервіс moodle).

Політика щодо дедлайнів.

Аспірант зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) аспірант має право на складання контролів відповідно індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика щодо оскарження результатів контрольних заходів:

Аспіранти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто. Здобувачі вищої освіти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються.

Політика щодо дотримання прав та обов'язків студентів.

Права і обов'язки студентів відображено у Положенні про організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка» затвердженому наказом ректора No 507 від 10.12.2021 р. (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N507_vid_10.12.21.pdf).

Політика щодо конфіденційності та захисту персональних даних.

Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3.